

E FAUNA APIDARUM HUNGARIÆ.

Auctore ALEXANDRO MOCSÁRY Budapestinensi.

Camptopœum Friesei n. sp.*Camptopœum interruptum* Spin.? Friese in litt.

Nigrum, subnitidum, cinereo-alboque pilosum; callis humeralibus, pronoto, alarum radice scutelloque flavis; abdomine subopaco, dense subtiliter punctulato, segmentis dorsalibus quinque vel solum quattuor primis in medio ante marginem depressum sat late flavo-fasciatis, fasciis in lateribus parum dilatatis, medio attenuatis, integris, quinti in mare saepius utrinque interrupta; antennis breviusculis, flagelli articulo secundo tertio dimidio brevior; thorace supra dense subtilius punctato; segmento mediano (metathorace antea) subnitido subtiliter coriario; pedibus nigris, femorum apice tibiarumque basi flavis; alis hyalinis, venis, stigmate tegulisque testaceis.

Femina: antennis fulvis, articulis duobus primis nigris, 3—5 supra infuscatis; scuto frontali maculisque binis rotundatis supra clypeum in orbitis oculorum internis clypeoque flavis, hoc sat sparsim punctato, maculis duabus longitudinalibus, magnitudine irregularibus, parallelis brunneis notato, labro nigro, nitido, vix punctulato, mandibulis basi rufis; metatarsis fulvo-hirtis. — Long. 9—12 mm.

Mas: antennis fulvis, articulis duobus primis subtus flavis, supra infuscatis; scuto frontali maculaque utrinque rotundata supra clypeum et orbitis oculorum internis, clypeo labroque totis et mandibularum basi flavis; abdominis segmenti quinti fascia flava saepius utrinque interrupta, sexti abbreviata; tarsis pallidis rufescentibus. — Long. 8 mm.

Camptopœo frontali Fabr. similis et affinis; sed multo maius ac robustius minusque nitidum, abdominis segmentorum dorsalium fasciis lateribus non tam fortiter dilatatis; femina insuper: clypeo uberius flavo-picto (non solum linea unica longitudinali saepius abbreviata); mas: tibiis maxima parte nigris, tarsis quoque obscurioribus, distincti.

Specimina nonnulla in Hungaria meridionali amicus H. Friese, de fauna Apidarum Hungariæ eximio modo meritis, anno 1886. die 23. Julii ad Deliblat primus detexit; postea in Hungaria centrali ad Colociam (Kalocsa) Professor Thalhammer pariter invenit unum exemplar.

Animalversio. — De hoc concinno genere, praeter *C. frontalem* F. et hanc speciem, duae adhuc (vel forsán tantum una?) cognitæ sunt species, nempe:

Camptopocum (Panurgus) venustum Erichs. et *interruptum* Spin. ex Hispania. Prioris descriptio in Walzl Reise durch Tirol, Oberitalien und Piemont nach dem südlichen Spanien. Passau, 1835 et Les Insectes d'Andalousie. Traduit de l'allemand par G. Silbermann. Hyménoptères. Revue Entomologique. IV. 1837. pag. 163. est sequens: *glaber, ater, facie pedibus anterioribus, abdominisque maculis lateralibus flavis*. Mas. — Et *Camptopocum interruptum* Spin. Annal. soc. entom. de France. Sér. 2. Tom. I. 1843. pag. 140: « ♀ Longueur du corps, 8 et $\frac{1}{2}$ mill. — Antennes, corps et pattes noirs: une tache linéaire au bord postérieur du chapeyron, trois autres au bord antérieur de la face, deux autres transversales et distantes au dessus des premier, deuxième et troisième anneaux; une bande transversale et entière sur le quatrième, jaunes. Corps luisant et peu velu: poils épars noirs; frange du cinquième anneau, touffes laterales du sixième, brosses tibiales et tarsiennes, blanchâtres. Ailes hyalines; bord postérieur enfumé; nervures et stigma noirs. — Prouti ex his descriptionibus videtur: duo hæc animalia verosimiliter tantum ad unum pertinent, tamquam mas et femina et maculis lateralibus flavis ornata sunt, quod nostrae speciei non convenit. Antennæ porro nigrae et corpus quoque nigro-pilosum esse dicuntur.

Paradioxys nov. gen.

Generi *Dioxys* Lep. simillima; differt tamen præcipue: abdomine in mare e segmentis sex, in femina e quinque tantum constituto, segmento ultimo apud illum truncato, apud feminam acuminato (non obtuso). fere sicut in feminis generis *Coelioxys*; alarum superiorum vena ordinaria satis pone furcam. — Species mihi adhuc unica cognita est, nempe:

Paradioxys Pannonica Mocs.

Dioxys Pannonica, Mocs. Petit. Nouv. Entom. 1877, No. 166, pag. 109, n. 2. ♂ ♀. — Magy. Tud. Akad. mathem. és term. Közl. Vol. XVI. pag. 68. ♂ ♀. (1879).

Nigra; antennarum articulis sex ultimis subtus obscure-rufescentibus; fronte, antennarum scapo, segmento mediano pectorisque lateribus et scutello postice griseo-pilosis; vertice thoracisque dorso murino-hispidis; abdomine pubescenti, dense rugosiuscule-punctato; pedibus griseo-pubescentibus, metatarsis intus ochraceo-hirtis, anticis basi excisis, calcaribus rufescentibus; alis fusco-hyalinis, cellula radiali apiceque obscurioribus, nervis nigro-piceis, tegulis rufescentibus, basi nigris.

Femina: abdominis segmentis dorsalibus quattuor primis, ventralibus vero tribus, rubris, marginibus posticis tenuiter albo-ciliatis, ventrali quarto nigro, postice rufo-marginato, anali vero seu quinto subtus et supra nigro, aculeo rufo, polito, eius lamina superiore brevior; pedibus anterioribus duobus nigris, tarsis rufescentibus, metatarsis tamen obscurioribus, posticis rubris, femorum basi nigra. — Long. 9—10 mm.

Mas : abdomine toto rubro, segmentorum marginibus posticis tenuiter albo-ciliatis, sexte seu ultimo dorsali truncato, ventrali quarto medio modice producto, bilobo, quinto lateraliter bidentato, sexto intruso ; pedibus nigris, tarsorum articulis quattuor ultimis rufescentibus. — Long. 8 mm.

Species hæc insignis est hucusque solum Hungariæ centralis incola, ubi mense Junio valde rara est.

Dioxys cincta Jur. var. **juvunda** mihi.

Exemplaribus gallicis constanter minor et non tam robusta ; abdomine in mare toto nigro, in feminis tantum segmento primo rubro. — Long. 7—8 mm. (Specimina gallica 10—13 mm. longa sunt).

In Hungaria centrali et orientali (Transsylvania) mense Junio rara.

Ammobates punctatus F. var. **atratus** mihi.

Typo simillimus ; differt solum abdominis segmentis omnibus (etiam tribus primis) fortiter infuscat, fere nigris, epidermide tantum in exemplaribus detritis modice rufo-pellucidis.

In Hungaria centrali et meridionali mensibus Julio-Augusto sat rarus.

[**Ammobates similis** n. sp.

Niger, segmento mediano (metathorace) nitido excepto subopacus ; capite thoraceque sat dense crassius punctato-rugosis ; frontis thoracisque lateribus cum metanoto segmentique mediani lateribus dense niveo-tomentosis ; scutello planato, unicalloso, linea nempe longitudinali mediana quasi in partes duas non separato ; antennis longiusculis, piceo-nigris, articulis intermediis parum rufescentibus, tertio quarto fere dimidio longiore ; clypeo dense rugoso, labro dense sat crasse punctato-rugoso, mandibulis basi rufis ; abdomine toto rufo, segmentis dorsalibus : primo utrinque macula, reliquis fascia lata e tomento niveo ornatis, primo sat sparsim crassius, reliquis sensim, sed subtilius punctatis ; pedibus nigris vel brunneo-nigris, femoribus tibiisque posticis sæpius rufescentibus ; alis parum fumato-hyalinis, venis piceis, tegulis nigris. — ♂ ♀ ; long. 8—8½ mm.

Femina : segmento ventrali sexto lamina angusta parallela apice in medio parum emarginata.

Ammobato punctato F., *carinato* Mor. et *vincto* Gerst. (setoso Mor.) similis ; sed scutello planato, unicalloso in sexu utroque abdomine toto rufo, et femina segmento ventrali sexto lamina angusta parallela apice in medio parum tantum emarginata et non profunde fissa seu bifurcata, certe distinctus. — Etiam *Ammobato rufiventri* Lep. similis esse videtur ; sed hæc species mihi in natura ignota est.

In Hungaria meridionali-orientali circa finem Julii et Augusto valde rara.

Nomadita nov. gen.

Corpus nitidum, parce pilosum. Frons inter antennis acute carinata. Antennæ (in solum cognito mare) 13-articulatæ, longiusculæ. Labrum inerme. Scutellum bituberculatum. Alæ superiores cellulis cubitalibus completis duabus, magnitudine subæqualibus, secunda cubitali ambos nervos recurrentes excipiente, nervo recurrente primo ante medium, secundo ab apice sat remote terminatis; vena ordinaria interstitiali. Abdomen maris oblongum, supra maculis e tomento niveo non ornatum.

Forma et habitu *Nomadæ* simillima; sed ab ea: cellulis cubitalibus tantum duabus (non tribus), vena ordinaria interstitiali etc. iam facile cognoscitur. A genere *Melittoxena* Mor. (Horæ Soc. Ent. Rossicæ. IX. 1872. pag. 154; quod genus etiam ego propter characteres a Clarissimo Auctore allatos et venam ordinariam interstitialem a genere *Biasles* distinguendum esse censeo): antennis multo longioribus, in mare 13-articulatis, nervo recurrente secundo ab apice sat remote terminato, vena ordinaria interstitiali et non satis pene furcam sita, differt. In systemate igitur inter *Melittoxenam* et *Nomadam* locum aptissimum habebit. — Species tantum unica mihi cognita est, nempe:

Nomadita montana n. sp.

Nigra, parce griseo-pilosa; antennis 3 mm. longis, rufis, superne infuscatiss, articulo flagelli secundo tertio subæquali, hoc quarto longiore; labro clypeoque fulvido-flavis; orbitis oculorum internis subtus mandibularumque basi flavis; pronoto flavo-marginato; callis humeralibus, alarum tegulis scutellique maculis duabus rotundis rufis; mesonoto sat sparsim crassius punctato, segmenti mediani area superiore dense subtilissime coriaria, lateribus lævigata, mesopleuris crassius dense rugoso-punctatis alboque pilosis; abdomine brunneo-nigro, segmentis dorsalibus: primo maxima parte apicali secundoque in medio fasciatim anguste et 2—4 margine apicali rufis, 2—4 lateribus posticis utrinque et sexto toto pallide-flavo-maculatis, illorum maculis sat magnis ovalibus, segmentis: primo lævi, 2—5 sat sparsim punctulatis, anali-nigro, dense granulato, apice in medio lenissime emarginato; segmentis ventralibus duobus primis rufo-maculatis; pedibus rufis, femoribus intermediis basi fere usque ad medium et posticis tibiisque his maxima parte brunneo-nigris, calcaribus longis, medio parum curvatis, pallide-testaceis; alis leniter infumatis, venis fuscis, stigmate brunneo. — ♂; long 6 mm.

In Hungariæ septentrionalis montibus Tatricis ad balnea Tátrafüred, in altitudine 3000 pedum, mense Julio anno adhuc 1884. circa nidos *Doufoureae minutæ* Lep. in unico solum specimine detexi.